

NAPRAWIĆ SIĘ (22) *vb pf*

się (13), sie (9).

Oba a jasne (w tym w pierwszym 1 r. błędne znakowanie).

inf naprawić się (6). \diamond *fut* 3 *sg* naprawi się (8). \diamond *praet* 3 *sg f* naprawiła się (1). *n* naprawiło się (1).
 \diamond *con* 3 *sg m* by się naprawił (1). *n* by się naprawiło (4). \diamond *praet* 3 *sg n* by było się naprawiło (1).

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. Powrócić do stanu sprzed zepsucia (14) : Wzítko fie może naprawi krom złego vczynienia *BielŻyw* 97; *KromRozm III B*; Kogożby o nierząd winowác. [...] O by krol chciał wżytkoby fie tho mogło nápráwić *RejZwierc* [193]; *ActReg* 41; vpewnia nas Pan swoim zmartwychwftaniem/ iż fie wżytká náturá náłzá czáfu fwego nápráwi/ á ciáło w prochu y ziemi porzucone/ wroćić fie dufzy y z nim złączyć muśi *SkarKaz* 208a.

naprawić się czym (1): Słowo sftáło fie ciálem: áby fie człowiek pokármem nápráwił: á ciáła Bogá fwe^{go} pożywáiąc/ w Bozką fie náturę odmieniał y fynem Bożym zoftawał. *SkarKaz* 488b.

W przeciwstawieniach: »naprawić się ... skazać się, wyszpocić się« (2): *RejZwierc* 248v; Bo na żadnym [*sejmie*] fie nic nie nápráwi/ á fnać fie po káżdym co fkázi w połtuźeńftwie/ w kárności/ w fprawiedliwości y w práwach pobożnych. *SkarKazSej* 660a.

Zwrot: »porządnie się naprawić« (1): Gdzie fie gdzie połpolite práwo wyfzpoćiło/ Aby fie to porządnie było nápráwiło. *RejZwierc* 248v.

Szeregi: »naprawić się a w swą miarę wprawić« (1): jeśli się to nie naprawi a w swą miarę, w swoj porządek nie wprawi, żadne ine nasze rady, żadne stanowienia około obrony nic na[m] pożyteczne nie są ani będą. *Diar* 66.

»naprawić się a w swoj porządek wprawić« (1): *Diar* 66 *cf* »naprawić się a w swą miarę wprawić«.

»naprawić się i zbudowác« (1): Wiedziáł S. Witalis Duchem Bożym/ ifz oni wzgorźzeni/ nápráwić fie y zbudowác po iego śmierći/ y świątobliwość żywota iego odkryć fie wżytkim miała. *SkarŻyw* 108.

Przen (1) :

Fraza: »serce upadłe [*komu*] naprawiło się« = *ktos przestał się bać* (1): Gdy tonęli Apoštołowie tyło im rzekł Pan: Nie boyćie fie: ferce fie im vpádłe naprawiło. *SkarKaz* 550b.

a. O rzeczy materialnej (1) :

Szereg: »spoić się i naprawić«: Ták was pogruchocę/ mowi P. Bog/ iáko ten gárniec ktorego fkorupki fpoić fie y nápráwić nie mogą. *SkarKazSej* 705b.

b. O zdrowiu: wyleczyć się (2) : dobrze iefth przeciw iemu [*żołądkowi skażonemu*] [...] miernie ieść y pić/ á częfto fye morzyć łacwiey fye nápráwi. *SienLek* 96v.

naprawić się czym (1): *SienLek* 32 *cf* *W przeciwstawieniu*.

W przeciwstawieniu: »zdrowie utracić ... naprawić się« (1): garniec łatany/ więtfzego fzanowania potrzebnie/ niżli nowy á cały. Tákżec y człowiek/ gdy zdrowie raz vtráći/ á lekárftwy fye zaś nápráwi *SienLek* 32.

2. W funkcji strony biernej: być zmienionym na lepsze (1) : Pánie Stáre/ álbo Dworki máią fie tego vpomináć/ áby bárány polfkie do owiec miewáły: bo tám wełná lepřza. bo dla wełny bárány lepřze chowáć/ á gorřzych zbywáć. dořwiadczenie/ že fie to nápráwić może. *GostGosp* 118.

3. Przestać być (7) : [*dobrzy ludzie co złego*] ze wřtydem tego vřzywáją/ á iřeby řye to nápráwiło/ chutliwye řye řtáráją. *KromRozm I A2v; Diar* 66; *DiarDop* 102; Lepřzy by obcy Tyran by fie to řkromiło/ Gdyř by fie to [*o upadku w państwie*] zá niego rychley nápráwiło. *MycPrz I B3*.

W połączeniu szeregowym (1): A thák nalepiey [...] záwřdy dobrej myřli być/ á co Pan Bog przepuřci/ w řkromnořci á z dobrá myřlą znořcić/ á nádzieią fie cieřzyć/ iř to wřzytko s czálem fie y napráwić/ y wrocić/ y nágrodzić może. *RejZwierc* 152.

Fraza: »upadek naprawić się miał« (1): z iego krwi y potomřtwá/ wyniřć miał řyn ten [...] á przekłętko przyrodzone zgładzić przezeń/ y vpadek rodzaju ludzkiego nápráwić řię miał. *Skarřyw* 2.

a. O objawie chorobowym (1) : nie pomniá iáko wiele cudow przy iego [řw. *Jana*] řię národzeniu řtáło: [...] iř řię niepłodnořć Helřbiety cudownie nápráwiłá *SkarKaz* 419b.

Synonim: **2. polepszyć się.**

Formacje współrdzenne cf PRAWIĆ.